ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 6.9.2021
COM(2021) 536 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Ιστορικό

Η οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (στο εξής: οδηγία PIF) εκδόθηκε στις 5 Ιουλίου 2017[1] στο πλαίσιο της συνολικής στρατηγικής της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης[2]. Όσον αφορά τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από αυτήν[3], η οδηγία PIF αντικαθιστά τη σύμβαση του 1995 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και τα πρωτόκολλά της (στο εξής: σύμβαση PIF)[4].

Βασιζόμενη στο άρθρο 83 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), η οδηγία PIF θεσπίζει κοινά πρότυπα για τις ποινικές νομοθεσίες των κρατών μελών. Αυτά τα κοινά πρότυπα επιδιώκουν την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ με την εναρμόνιση των ορισμών, των κυρώσεων και των προθεσμιών παραγραφής ορισμένων ποινικών αδικημάτων που θίγουν τα συμφέροντα αυτά. Τα εν λόγω ποινικά αδικήματα (στο εξής: αδικήματα PIF) είναι τα εξής: i) η απάτη, συμπεριλαμβανομένης της διασυνοριακής απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ), που επιφέρει ζημία συνολικού ύψους τουλάχιστον 10 εκατ. EUR· ii) η δωροδοκία, iii) η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και iv) η υπεξαίρεση. Η εναρμόνιση αυτή επηρεάζει επίσης την εμβέλεια των ερευνών και διώξεων που διεξάγονται από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία[5], διότι οι εξουσίες της καθορίζονται με αναφορά στην οδηγία PIF[6], όπως εφαρμόζεται στο εθνικό δίκαιο. Η οδηγία PIF διευκολύνει επίσης την ανάκτηση κονδυλίων της ΕΕ που αποτέλεσαν αντικείμενο κατάχρησης[7], μέσω του ποινικού δικαίου.

Η προθεσμία για τη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο έληξε στις 6 Ιουλίου 2019. Μόνο 12 κράτη μέλη είχαν κοινοποιήσει την πλήρη μεταφορά της οδηγίας μέχρι την εν λόγω ημερομηνία. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή δρομολόγησε διαδικασίες επί παραβάσει έναντι των υπολοίπων 14 συμμετεχόντων κρατών μελών με την αποστολή προειδοποιητικών επιστολών

[1] ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29.

[2] *Στρατηγική της Επιτροπής για την καταπολέμηση της απάτης: ενισχυμένη δράση για την προστασία του προϋπολογισμού της ΕΕ* [COM (2019) 196 final της 29.4.2019].

[3] Σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 22 των Συνθηκών, η Δανία δεν συμμετείχε στην έκδοση της οδηγίας PIF και, συνεπώς, δεν δεσμεύεται από αυτήν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή της. Ωστόσο, η Δανία εξακολουθεί να δεσμεύεται από τη σύμβαση PIF. Από την άλλη πλευρά, η Ιρλανδία άσκησε το δικαίωμά της να συμμετέχει στην έκδοση και εφαρμογή της οδηγίας PIF σύμφωνα με το πρωτόκολλο αριθ. 21 των Συνθηκών.

[4] Σύμβαση η οποία καταρτίστηκε βάσει του άρθρου K.3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ C 316 της 27.11.1995, σ. 49).

[5] Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

[6] Άρθρο 22 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 2017/1939.

[7] Ως προς το θέμα αυτό, ο αριθμός των παρατυπιών που κοινοποιούνται ως δόλιες (συμπεριλαμβανομένων των υποθέσεων υπόνοιας απάτης ή βεβαιωμένης απάτης) και τα σχετικά ποσά δεν αποτελούν άμεσο δείκτη της απάτης εις βάρος του προϋπολογισμού της ΕΕ. Αποτελούν πρωτίστως ένδειξη του επιπέδου εντοπισμού και κοινοποίησης υποθέσεων δυνητικής απάτης από τα κράτη μέλη και τους φορείς της ΕΕ. Το 2019, 939 παρατυπίες κοινοποιήθηκαν ως δόλιες, ύψους περίπου 461,4 εκατ. EUR(*Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, 31η ετήσια έκθεση για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την καταπολέμηση της απάτης – 2019* [COM(2020) 363 final της 3.9.2020, σ. 13].

τον Σεπτέμβριο του 2019. Τον Απρίλιο του 2021, ο αριθμός των περιπτώσεων πλήρους μεταφοράς που είχαν κοινοποιηθεί είχε ανέλθει σε 26, γεγονός που σημαίνει ότι όλα τα κράτη μέλη που δεσμεύονται από την οδηγία έχουν πλέον κοινοποιήσει την πλήρη μεταφορά της στο εθνικό δίκαιο.

1.2. Κύριες πτυχές της οδηγίας PIF

Στο άρθρο 1 ορίζεται το αντικείμενο της οδηγίας PIF, ενώ στο άρθρο 2 καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής της και παρέχεται ορισμός της έννοιας των «οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης». Επίσης, η οδηγία επιβάλλει στα κράτη μέλη τα εξής:

- να ποινικοποιήσουν την απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της ΕΕ, είτε τελείται με ενέργεια είτε τελείται με παράλειψη, όσον αφορά: i) τις δαπάνες που σχετίζονται με προμήθειες και τις δαπάνες που δεν σχετίζονται με προμήθειες· και ii) τα έσοδα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ και τα έσοδα εκτός από εκείνα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ (άρθρο 3)·
- να ποινικοποιήσουν άλλα αδικήματα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, δωροδοκία και υπεξαίρεση) και να ορίσουν τον «δημόσιο λειτουργό» με στόχο την επαρκή προστασία των ενωσιακών κονδυλίων από τη δωροδοκία και την υπεξαίρεση (άρθρο 4)·
- να ποινικοποιήσουν: i) την υποκίνηση, υποβοήθηση και συνέργεια σε οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4· και ii) την απόπειρα διάπραξης των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 (απάτη) και στο άρθρο 4 παράγραφος 3 (υπεξαίρεση) (άρθρο 5)·
- να θεσπίσουν ευθύνη και κυρώσεις σε βάρος: i) των νομικών προσώπων για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα αναφέρεται στα άρθρα 3, 4 και 5 και διαπράχθηκε προς όφελός τους από άλλα πρόσωπα που κατέχουν ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου· ή ii) λόγω έλλειψης εποπτείας ή ελέγχου των εν λόγω άλλων προσώπων, από οποιοδήποτε πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία τους (άρθρα 6 και 9)·
- να θεσπίσουν ελάχιστους κανόνες σχετικά με τις ποινικές κυρώσεις για τα φυσικά πρόσωπα, συμπεριλαμβανομένων ελάχιστων/μέγιστων κυρώσεων για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4, όταν τα αδικήματα αυτά αφορούν σημαντική ζημία ή όφελος (άρθρο 7)·
- να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι η διάπραξη ποινικού αδικήματος που αναφέρεται στα άρθρα 3, 4 ή 5 στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης θα θεωρείται επιβαρυντική περίσταση (άρθρο 8)·
- να i) θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους επί των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 όταν το αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει εντός της επικράτειάς τους ή ο δράστης είναι υπήκοός τους και όταν ο δράστης υπόκειται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης κατά τον χρόνο τέλεσης του αδικήματος[8]· και να ii) μην εξαρτούν την άσκηση της δικαιοδοσίας τους επί των αδικημάτων PIF που

[8] Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόσουν αυτόν τον κανόνα ή να τον εφαρμόσουν μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή μόνο όταν πληρούνται συγκεκριμένες περιστάσεις, και πρέπει να ενημερώσουν την Επιτροπή αν κάνουν χρήση της ευχέρειας αυτής.

διαπράχθηκαν εκτός της επικράτειάς τους από υπηκόους τους από ορισμένους όρους (άρθρο 11)·

- να i) προβλέψουν προθεσμίες παραγραφής για επαρκές χρονικό διάστημα ύστερα από την τέλεση των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5, προκειμένου τα εν λόγω ποινικά αδικήματα να αντιμετωπίζονται αποτελεσματικά, με ελάχιστες προθεσμίες παραγραφής να εφαρμόζονται στα αδικήματα που τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων ετών· και να ii) λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την επιβολή των ποινών (άρθρο 12)· και
- να παρέχουν στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις ποινικές διώξεις για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 και την έκβασή τους (άρθρο 18 παράγραφος 2).

1.3. Εμβέλεια και μεθοδολογία της έκθεσης

Βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 1 της οδηγίας PIF, στην παρούσα έκθεση αξιολογείται κατά πόσον τα κράτη μέλη έχουν λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την οδηγία PIF. Ειδικότερα, η παρούσα έκθεση αξιολογεί κατά πόσον τα κράτη μέλη εφάρμοσαν την οδηγία και κατά πόσον οι εθνική νομοθεσία επιτυγχάνει τους στόχους και πληροί τις απαιτήσεις της οδηγίας. Η έκθεση δεν θίγει τις αρμοδιότητες της Επιτροπής δυνάμει του άρθρου 258 της ΣΛΕΕ να αξιολογεί τη συμμόρφωση των μεμονωμένων εθνικών μέτρων μεταφοράς.

Η παρούσα αξιολόγηση βασίζεται κυρίως στις πληροφορίες που παρείχαν τα κράτη μέλη στην Επιτροπή μέσω της κοινοποίησής τους για τα εθνικά μέτρα μεταφοράς της οδηγίας PIF στο εθνικό τους δίκαιο. Οι πληροφορίες αυτές συμπληρώθηκαν από εξωτερική έρευνα που εκπονήθηκε κατ' ανάθεση της ΓΔ JUST σύμφωνα με τη σχετική σύμβαση-πλαίσιο. Βάσει της αξιολόγησης αυτής, η Επιτροπή δρομολόγησε συστηματικές ανταλλαγές πληροφοριών με τα κράτη μέλη. Οι περαιτέρω πληροφορίες και εξηγήσεις που παρείχαν τα κράτη μέλη κατά τις εν λόγω ανταλλαγές επέτρεψαν στην Επιτροπή να βελτιώσει την ανάλυσή της όσον αφορά τα πλέον συναφή ζητήματα συμμόρφωσης. Τα ζητήματα αυτά θα παρουσιαστούν λεπτομερέστερα στα τμήματα 2 και 3 κατωτέρω.

2. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Στόχος της Επιτροπής είναι να εξασφαλίσει ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο με σαφή, ακριβή και ορθό τρόπο, με τον καθορισμό αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών ποινικών κυρώσεων για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης.

Λεπτομερής αξιολόγηση των μέτρων μεταφοράς που κοινοποιήθηκαν επιβεβαίωσε ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει τις βασικές διατάξεις της οδηγίας PIF στο εθνικό τους δίκαιο. Ωστόσο, εκκρεμούν ορισμένα ζητήματα συμμόρφωσης που πρέπει να αντιμετωπιστούν, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να καταστεί δυνατή η αποτελεσματική διενέργεια ερευνών και άσκηση διώξεων από την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία.

Τα ζητήματα συμμόρφωσης αφορούν κυρίως ελλείψεις στην εθνική νομοθεσία μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο των ποινικών ορισμών που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 όσον αφορά:

- τον ορισμό της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (άρθρο 3) στα μισά περίπου κράτη μέλη·
- τον ορισμό πτυχών του άρθρου 4 παράγραφος 1 (νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες), του άρθρου 4 παράγραφος 2 (δωροδοκία) και του άρθρου 4 παράγραφος 3 (υπεξαίρεση) σε αρκετά κράτη μέλη·
- τον ορισμό του «δημόσιου λειτουργού» (άρθρο 4 παράγραφος 4) στα μισά περίπου κράτη μέλη· και
- την υποκίνηση, υποβοήθηση και συνέργεια σε οποιοδήποτε από τα αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4· και την απόπειρα διάπραξης των αδικημάτων που αναφέρονται στο άρθρο 3 και στο άρθρο 4 παράγραφος 3 (άρθρο 5) σε λίγα κράτη μέλη.

Επίσης, στο ένα τέταρτο των κρατών μελών, η Επιτροπή διαπίστωσε διάφορα ζητήματα συμμόρφωσης σε σχέση με την ευθύνη των νομικών προσώπων και τις κυρώσεις για τα φυσικά πρόσωπα σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7 και 9. Όσον αφορά τις κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα (άρθρο 7), η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ζητήματα συμμόρφωσης στο ένα τέταρτο των κρατών μελών. Ορισμένα από τα ζητήματα αυτά μπορεί να υπονομεύσουν τον αποτελεσματικό, αποτρεπτικό και αναλογικό χαρακτήρα των εν λόγω κυρώσεων.

Η Επιτροπή διαπίστωσε επίσης ζητήματα συμμόρφωσης, σε λίγα κράτη μέλη, σε σχέση με την άσκηση δικαιοδοσίας βάσει της αρχής της εδαφικότητας και της αρχής της ενεργητικής προσωπικότητας (άρθρο 11 παράγραφος 1). Επίσης, λίγα κράτη μέλη θέτουν όρους για τη δίωξη των αδικημάτων PIF που δεν συνάδουν με το άρθρο 11 παράγραφος 4. Ένα ζήτημα μεταφοράς του άρθρου 12 που διαπιστώθηκε σε ορισμένα κράτη μέλη σχετίζεται με την πρόβλεψη προθεσμίας παραγραφής για την εκτέλεση απόφασης που επιβάλλεται κατόπιν οριστικής καταδίκης για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στα άρθρα 3, 4 ή 5, η οποία είναι μικρότερη των πέντε ετών που απαιτούνται από την οδηγία PIF.

Τέλος, βάσει των πληροφοριών που κοινοποιήθηκαν, η Επιτροπή ανακάλυψε ότι ρητή και συγκεκριμένη ετήσια υποχρέωση υποβολής στατιστικών στοιχείων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή (άρθρο 18 παράγραφος 2) περιέχεται στη νομοθεσία λίγων μόνο κρατών μελών. Ελλείψει επαρκών στοιχείων, ενδέχεται να είναι δυσκολότερο για την Επιτροπή να αξιολογήσει σε μεταγενέστερο στάδιο κατά πόσον η οδηγία πέτυχε τον γενικό στόχο της ενίσχυσης της προστασίας των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης και κατά πόσον η οδηγία (ως προς ορισμένες πτυχές της) θα πρέπει να αναθεωρηθεί[9].

[9] Άρθρο 18 παράγραφοι 3 και 4.

3. ΕΠΙΜΕΡΟΥΣ ΣΗΜΕΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

3.1. Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής (άρθρο 2)

Στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας PIF ορίζονται οι έννοιες «οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης» και «νομικό πρόσωπο». Επίσης, στο άρθρο 2 παράγραφος 2 καθορίζεται κατώτατο όριο για την εφαρμογή της οδηγίας σε έσοδα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ. Η οδηγία PIF εφαρμόζεται μόνο σε περιπτώσεις σοβαρών αδικημάτων κατά του κοινού συστήματος ΦΠΑ. Τα αδικήματα κατά του κοινού συστήματος ΦΠΑ πρέπει να θεωρούνται σοβαρά όταν οι εκούσιες ενέργειες ή παραλείψεις που καθορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) της οδηγίας PIF συνδέονται με το έδαφος δύο ή περισσότερων κρατών μελών της Ένωσης και περιλαμβάνουν συνολική ζημία τουλάχιστον 10 εκατ. EUR.

Το κατώτατο αυτό όριο έχει κατά κύριο λόγο ως στόχο τη σύλληψη της αλυσιδωτής απάτης, της απάτης περί τον ΦΠΑ μέσω αφανών εμπόρων και της απάτης περί τον ΦΠΑ στο πλαίσιο εγκληματικής οργάνωσης, μορφές απάτης οι οποίες και οι τρεις εγείρουν σοβαρές απειλές για το κοινό σύστημα ΦΠΑ και, ως εκ τούτου, για τον προϋπολογισμό της Ένωσης. Σε ένα κράτος μέλος το άρθρο 2 παράγραφος 1 δεν έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με την οδηγία.

3.2. Απάτη (άρθρο 3)

Στο άρθρο 3 της οδηγίας PIF ορίζεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης συνιστά ποινικό αδίκημα όταν διαπράττεται εκ προθέσεως. Για τον σκοπό αυτό, το εν λόγω άρθρο καθορίζει τέσσερις κατηγορίες συμπεριφοράς η οποία συνιστά απάτη εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Οι τέσσερις αυτές κατηγορίες αφορούν ενέργειες ή παραλείψεις σχετικά με: i) δαπάνες που δεν σχετίζονται με προμήθειες [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)]· ii) δαπάνες που σχετίζονται με προμήθειες [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β)]· iii) έσοδα, εκτός από τα έσοδα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ)]· και iv) έσοδα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ)], όπως περιγράφεται στο τμήμα 3.1 ανωτέρω.

Περίπου στα μισά κράτη μέλη, η Επιτροπή διαπίστωσε ζητήματα συμμόρφωσης στη μεταφορά των κύριων πτυχών των εν λόγω αδικημάτων. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή διαπίστωσε ζητήματα συμμόρφωσης που συνίστανται στο πιο περιορισμένο πεδίο εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας που διέπει την απάτη που αφορά δαπάνες που δεν σχετίζονται με προμήθειες [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α)] και την απάτη που αφορά δαπάνες που σχετίζονται με προμήθειες [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β)]. Άλλα ζητήματα συνδέονται με τη θέσπιση μέτρων μεταφοράς για κάθε ενέργεια ή παράλειψη σχετικά με:

- «τη χρήση ψευδών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων» που καλύπτουν μόνο τα έγγραφα και τη μη κάλυψη των «στοιχείων ενεργητικού που προέρχονται από τον προϋπολογισμό της Ένωσης ή από προϋπολογισμούς των οποίων η διαχείριση ασκείται από την Ένωση ή για λογαριασμό της»·

- «την αποσιώπηση πληροφοριών», στοιχείο που είτε δεν μεταφέρθηκε είτε μεταφέρθηκε με πιο περιορισμένη έννοια· και
- «την κατάχρηση αυτών των πόρων ή στοιχείων ενεργητικού, για σκοπούς άλλους από αυτούς για τους οποίους χορηγήθηκαν αρχικώς», στοιχείο που μεταφέρθηκε με πιο στενή διατύπωση.

Όσον αφορά τα έσοδα εκτός από τα έσοδα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ)] και τα έσοδα που προκύπτουν από τους ιδίους πόρους ΦΠΑ [άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ)], η Επιτροπή επίσης διαπίστωσε ζητήματα συμμόρφωσης, και πάλι λόγω του πιο περιορισμένου πεδίου εφαρμογής της εθνικής νομοθεσίας. Άλλα ζητήματα συνδέονται με τη θέσπιση μέτρων μεταφοράς για κάθε ενέργεια ή παράλειψη σχετικά με:

- τη χρήση ή την υποβολή «ψευδών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων» και «ψευδών, ανακριβών ή ελλιπών δηλώσεων ή εγγράφων που σχετίζονται με τον ΦΠΑ» που δεν καλύπτουν τις εν λόγω περιπτώσεις·
- «τους πόρους του προϋπολογισμού της Ένωσης», στοιχείο που μεταφέρθηκε με πιο περιορισμένη έννοια·
- «τους προϋπολογισμούς των οποίων η διαχείριση ασκείται από την Ένωση ή για λογαριασμό της», στοιχείο που δεν καλύφθηκε·
- «την αποσιώπηση πληροφοριών» και «την αποσιώπηση πληροφοριών που συνδέονται με τον ΦΠΑ», στοιχεία που είτε δεν μεταφέρθηκαν είτε μεταφέρθηκαν με πιο περιορισμένη έννοια·
- «την κατάχρηση ενός νομίμως αποκτηθέντος ευεργετήματος», στοιχείο που μεταφέρθηκε με πιο στενή διατύπωση· και
- «την ορθή παρουσίαση των δηλώσεων ΦΠΑ για τους σκοπούς της δόλιας συγκάλυψης της μη καταβολής ή της παράνομης σύστασης δικαιωμάτων στις επιστροφές ΦΠΑ», στοιχείο που είτε δεν μεταφέρθηκε είτε μεταφέρθηκε με πιο περιορισμένη έννοια.

3.3. Άλλα σχετικά αδικήματα (άρθρο 4)

3.3.1. Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, δωροδοκία και υπεξαίρεση (άρθρο 4 παράγραφος 1, άρθρο 4 παράγραφος 2 και άρθρο 4 παράγραφος 3)

Στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας PIF ορίζεται ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως περιγράφεται στο άρθρο 1 παράγραφος 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2015/849[10], με αντικείμενο περιουσιακά στοιχεία προερχόμενα από τα ποινικά αδικήματα που καλύπτονται από την οδηγία, συνιστά ποινικό αδίκημα. Σε αρκετά κράτη μέλη η εν λόγω διάταξη δεν έχει μεταφερθεί πλήρως, είτε λόγω ορισμένων ελλείψεων στον ίδιο τον ορισμό

[10] Οδηγία (ΕΕ) 2015/849 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής (Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ) (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ 73).

της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες είτε διότι δεν υπάρχει μεταξύ των κύριων αδικημάτων ποινικό αδίκημα που να καλύπτεται από την οδηγία PIF.

Επίσης, βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 2 της οδηγίας, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η παθητική και η ενεργητική δωροδοκία, όταν τελούνται εκ προθέσεως, συνιστούν ποινικά αδικήματα. Σε αρκετά κράτη μέλη, μια πρόσθετη πτυχή —η «παράβαση καθήκοντος»— απαιτείται τόσο για την ενεργητική όσο και για την παθητική δωροδοκία. Αυτή η πρόσθετη πτυχή περιορίζει σημαντικά την εμβέλεια των ορισμών της δωροδοκίας της οδηγίας PIF και εξαρτά τη δίωξή της από την απόδειξη της εν λόγω παράβασης καθήκοντος.

Σχετικά με την «παθητική δωροδοκία», ένα ζήτημα συμμόρφωσης αφορά μία από τις πτυχές του αδικήματος, και συγκεκριμένα: «[την παράλειψη ενέργειας] σύμφωνα με τα καθήκοντά του». Σε μικρό αριθμό κρατών μελών, η εν λόγω πτυχή δεν καλύπτεται από την εθνική νομοθεσία. Σχετικά με την «ενεργητική δωροδοκία», τα ζητήματα συμμόρφωσης σχετίζονται με το εύρος του ορισμού, καθώς ορισμένες πτυχές («υπόσχεται, προσφέρει ή δίνει, άμεσα ή με τη μεσολάβηση τρίτου, ... ωφέλημα» και «για τρίτον») απουσιάζουν ή δεν μεταφέρθηκαν ορθά σε ορισμένα κράτη μέλη.

Επίσης, βάσει του άρθρου 4 παράγραφος 3 της οδηγίας, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να διασφαλίσουν ότι η υπεξαίρεση, όταν τελείται εκ προθέσεως, συνιστά ποινικό αδίκημα. Τα ζητήματα συμμόρφωσης αφορούν την πιο περιορισμένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο του εν λόγω αδικήματος ή τη συνολική έλλειψη μεταφοράς.

3.3.2. Δημόσιοι λειτουργοί (άρθρο 4 παράγραφος 4)

Στο άρθρο 4 παράγραφος 4 παρέχεται ορισμός του «δημόσιου λειτουργού» με στόχο την επαρκή προστασία των ενωσιακών κονδυλίων από τη δωροδοκία και την υπεξαίρεση. Ορισμένες πτυχές του ορισμού του «δημόσιου λειτουργού» δεν έχουν μεταφερθεί στη νομοθεσία των μισών περίπου κρατών μελών. Η Επιτροπή διαπίστωσε ζητήματα συμμόρφωσης στον εν λόγω τομέα σχετικά με:

- μη κάλυψη του «κρατικού υπαλλήλου άλλου κράτους μέλους και κάθε κρατικού υπαλλήλου τρίτης χώρας» γενικά ή όσον αφορά αποκλειστικά το αδίκημα της υπεξαίρεσης·
- ορισμό του «υπαλλήλου της Ένωσης» που δεν περιλαμβάνει: i) τα πρόσωπα «που αποσπ[ών]ται στην Ένωση από κράτος μέλος ή από δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα και ασκ[ούν] καθήκοντα αντίστοιχα με εκείνα που ασκούν οι υπάλληλοι ή το λοιπό προσωπικό της»· ή ii) «τα μέλη των θεσμικών και λοιπών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης που δημιουργούνται δυνάμει των Συνθηκών, καθώς και το προσωπικό αυτών των οργάνων»·
- εξάρτηση του ορισμού του «κρατικού υπαλλήλου» από πρόσθετους όρους, με κάλυψη των δημόσιων λειτουργών από άλλα κράτη μέλη μόνο όταν το έγκλημα έχει διαπραχθεί

εντός της επικράτειας του εν λόγω κράτους μέλους[11] και μη κάλυψη «κάθε προσώπου που κατέχει εκτελεστικό, διοικητικό ... αξίωμα» γενικά ή σε σχέση αποκλειστικά με το αδίκημα της υπεξαίρεσης·

- Τέλος, το άρθρο 4 παράγραφος 4 στοιχείο β), που αναφέρεται σε «κάθε άλλο πρόσωπο στο οποίο έχει ανατεθεί και το οποίο ασκεί δημόσιο λειτούργημα», δεν έχει μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο ορισμένων κρατών μελών.

3.4. Ατελή εγκλήματα (άρθρο 5)

Το άρθρο 5 της οδηγίας PIF ορίζει ότι: i) τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι η υποκίνηση, και η υποβοήθηση και συνέργεια στη διάπραξη οποιουδήποτε από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας τιμωρούνται ως ποινικά αδικήματα (άρθρο 5 παράγραφος 1)· και ii) κάθε απόπειρα διάπραξης οποιουδήποτε από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 και στο άρθρο 4 παράγραφος 3 της οδηγίας τιμωρείται ως ποινικό αδίκημα (άρθρο 5 παράγραφος 2). Σε λίγα κράτη μέλη, η Επιτροπή διαπίστωσε ζητήματα μη συμμόρφωσης όσον αφορά το άρθρο 5 παράγραφος 2. Τα εν λόγω ζητήματα αφορούν τη μη πρόβλεψη της τιμωρίας ως ποινικών αδικημάτων: i) της απόπειρας διάπραξης κατάχρησης επιδοτήσεων· ii) ορισμένων τελωνειακών αδικημάτων· και iii) της υπεξαίρεσης.

3.5. Ευθύνη —και σχετικές κυρώσεις σε βάρος— νομικών προσώπων (άρθρα 6 και 9)

Το άρθρο 6 παράγραφος 1 της οδηγίας PIF επιβάλλει στα κράτη μέλη να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν ότι τα νομικά πρόσωπα υπέχουν ευθύνη για οποιοδήποτε ποινικό αδίκημα αναφέρεται στα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας και διαπράχθηκε προς όφελός τους από οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί είτε ατομικά είτε ως μέλος οργάνου του νομικού προσώπου και κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου, βάσει:

α) εξουσίας εκπροσώπησης του νομικού προσώπου·
β) εξουσίας λήψης αποφάσεων για λογαριασμό του νομικού προσώπου· ή
γ) εξουσίας άσκησης ελέγχου εντός του νομικού προσώπου.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν ότι τα νομικά πρόσωπα υπέχουν ευθύνη όταν η έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου από πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 κατέστησε δυνατή τη διάπραξη, από πρόσωπο που τελεί υπό την εξουσία του, οποιουδήποτε από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 ή 5 της οδηγίας προς όφελος του εν λόγω νομικού προσώπου.

[11] Αυτό σημαίνει ότι το κράτος μέλος Α θα ασκήσει δίωξη σε βάρος υπαλλήλων άλλων κρατών μελών (Β, Γ κ.λπ.) μόνο εφόσον διαπράξουν έγκλημα εντός της επικράτειας του κράτους μέλους Α.

Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3, η ευθύνη των νομικών προσώπων δυνάμει του άρθρου 6 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας δεν πρέπει να αποκλείει τη δυνατότητα για την ποινική δίωξη των φυσικών προσώπων που είναι οι δράστες των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3 και 4 της οδηγίας ή υπέχουν ποινική ευθύνη βάσει του άρθρου 5.

Στο ένα τέταρτο των κρατών μελών, διαπιστώθηκαν διάφορα ζητήματα συμμόρφωσης. Στα ζητήματα αυτά περιλαμβάνονται τα εξής:

- έλλειψη μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο του άρθρου 6 παράγραφος 1·
- κάλυψη των ενεργειών των προσώπων μόνο όταν διαπράττονται εντός του πεδίου των δραστηριοτήτων του νομικού προσώπου· και
- αποκλεισμός της εταιρικής ποινικής ευθύνης για ορισμένα κύρια αδικήματα.

Ένα άλλο ζήτημα συμμόρφωσης αφορά τον συγκερασμό των απαιτήσεων του άρθρου 6 παράγραφος 1 και του άρθρου 6 παράγραφος 2 στην εθνική νομοθεσία. Στο σημείο αυτό θα πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο 6 παράγραφος 1 δεν απαιτεί «έλλειψη εποπτείας ή ελέγχου» όταν το αδίκημα PIF διαπράττεται προς όφελος νομικού προσώπου από πρόσωπο που «κατέχει ιθύνουσα θέση εντός του νομικού προσώπου».

Το άρθρο 9 της οδηγίας PIF ορίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίζουν ότι νομικό πρόσωπο που υπέχει ευθύνη σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας υπόκειται σε αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις, στις οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται ποινικής ή μη ποινικής φύσης χρηματικές ποινές και, ενδεχομένως, λοιπές κυρώσεις, όπως:

α) αποκλεισμός από δημόσιες παροχές ή ενισχύσεις·
β) προσωρινός ή οριστικός αποκλεισμός από μειοδοτικούς διαγωνισμούς·
γ) προσωρινή ή οριστική απαγόρευση της άσκησης εμπορικής δραστηριότητας·
δ) θέση υπό δικαστική εποπτεία·
ε) δικαστική εκκαθάριση·
στ) προσωρινό ή οριστικό κλείσιμο εγκαταστάσεων που χρησιμοποιήθηκαν για τη διάπραξη του ποινικού αδικήματος.

Σχετικά με τη συμμόρφωση, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η εταιρική ευθύνη δεν θα πρέπει να εξαρτάται από την τελεσίδικη καταδίκη φυσικού προσώπου, όπως συμβαίνει στην περίπτωση ενός κράτους μέλους, καθώς κάτι τέτοιο υπονομεύει τη δυνατότητα επιβολής αποτελεσματικών, αναλογικών και αποτρεπτικών κυρώσεων σε νομικά πρόσωπα.

3.6. Ποινικές κυρώσεις σε φυσικά πρόσωπα (άρθρο 7)

Το άρθρο 7 της οδηγίας PIF ορίζει ότι, όσον αφορά τα φυσικά πρόσωπα, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι η τέλεση των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 της οδηγίας επισύρει αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές ποινικές κυρώσεις (άρθρο 7 παράγραφος 1). Η μέγιστη ποινή για τον κολασμό των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται πρέπει να είναι η φυλάκιση (άρθρο 7 παράγραφος 2). Η

μέγιστη ποινή για τον κολασμό των εν λόγω αδικημάτων όταν αφορούν «σημαντική ζημία ή όφελος», πρέπει να είναι φυλάκιση τουλάχιστον τεσσάρων ετών (άρθρο 7 παράγραφος 3)[12].

Στο ένα τέταρτο των κρατών μελών διαπιστώθηκαν ζητήματα συμμόρφωσης. Σχετικά με το άρθρο 7 παράγραφος 1, η νομοθεσία αρκετών κρατών μελών περιέχει διατάξεις που δίνουν τη δυνατότητα στα άτομα να διαφεύγουν την ποινική ευθύνη ή την επιβολή κυρώσεων αν καταγγείλουν το έγκλημα ή αποκαταστήσουν τη ζημία που προκλήθηκε στα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης σε διάφορα στάδια πριν από την ποινική δίωξη ή κατά τη διάρκεια αυτής. Οι εν λόγω διατάξεις θα μπορούσαν να καταστήσουν τις κυρώσεις αναποτελεσματικές και μη αποτρεπτικές. Άλλα ζητήματα συμμόρφωσης σχετίζονται με τη μη τήρηση του κατώτατου ορίου των κυρώσεων που προβλέπεται στο άρθρο 7 παράγραφος 3 της οδηγίας PIF, ιδίως όσον αφορά:

- «την αποσιώπηση πληροφοριών» στο πλαίσιο της απάτης όσον αφορά δαπάνες που σχετίζονται και δαπάνες που δεν σχετίζονται με προμήθειες·
- προπαρασκευαστικές πράξεις για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες·
- την παθητική δωροδοκία χωρίς επιβαρυντική περίσταση·
- την ενεργητική δωροδοκία όταν διαπράττεται από δημόσιο λειτουργό προς άλλο δημόσιο λειτουργό ή χωρίς «παράβαση καθήκοντος», που, όπως περιγράφεται στο τμήμα 3.3.1, δεν απαιτείται από το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) της οδηγίας PIF· και
- την υπεξαίρεση.

3.7. Δικαιοδοσία (άρθρο 11)

Σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας PIF, κάθε κράτος μέλος πρέπει να θεμελιώνει δικαιοδοσία επί των αδικημάτων PIF όταν το ποινικό αδίκημα διαπράττεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει εντός της επικράτειάς του ή όταν ο δράστης είναι υπήκοός του (άρθρο 11 παράγραφος 1). Τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να θεμελιώσουν τη δικαιοδοσία τους επί των αδικημάτων PIF όταν ο δράστης υπόκειται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης κατά τον χρόνο τέλεσης του αδικήματος. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόσουν αυτόν τον κανόνα ή να τον εφαρμόσουν μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ή μόνο όταν πληρούνται συγκεκριμένες περιστάσεις. Επίσης, πρέπει να ενημερώσουν την Επιτροπή αν δεν τον εφαρμόζουν ή αν τον εφαρμόζουν μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις (άρθρο 11 παράγραφος 2).

Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να ενημερώσουν την Επιτροπή αν αποφασίσουν να επεκτείνουν τη δικαιοδοσία τους στα αδικήματα PIF που διαπράττονται: i) από συνήθως διαμένοντες στην επικράτειά τους· ii) προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στην επικράτειά τους· ή iii) από υπάλληλό τους που ενεργεί υπό την υπηρεσιακή του ιδιότητα (άρθρο 11 παράγραφος 3).

[12] Άρθρο 7 παράγραφος 3 δεύτερο και τρίτο εδάφια: «Η ζημία ή το όφελος που προκύπτει από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ) και στο άρθρο 4 τεκμαίρεται ότι είναι σημαντικό όταν η ζημία ή το όφελος υπερβαίνει τις 100 000 EUR. Η ζημία ή το όφελος που προκύπτει από τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο δ) και υπόκεινται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 τεκμαίρεται σημαντικό».

Τέλος, στις περιπτώσεις που ο δράστης είναι υπήκοός τους[13], τα κράτη μέλη δεν πρέπει να εξαρτούν την άσκηση της δικαιοδοσίας από τον όρο ότι η δίωξη μπορεί να ασκηθεί μόνον κατόπιν: i) έγκλησης του θύματος στον τόπο όπου διαπράχθηκε το ποινικό αδίκημα· ή ii) καταγγελίας από το κράτος στο έδαφος του οποίου διαπράχθηκε το ποινικό αδίκημα (άρθρο 11 παράγραφος 4). Σε λίγα κράτη μέλη, η Επιτροπή διαπίστωσε ζητήματα συμμόρφωσης σχετικά με τα εν λόγω θέματα. Σχετικά με τη θεμελίωση της δικαιοδοσίας βάσει της εδαφικότητας (άρθρο 11 παράγραφος 1), υπήρξαν δύο ζητήματα συμμόρφωσης. Το πρώτο σχετιζόταν με την έλλειψη δικαιοδοσίας για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας. Το δεύτερο σχετιζόταν με πρόσθετους όρους, όπως ότι, στην περίπτωση της υποκίνησης ή της υποβοήθησης και συνέργειας σε αδικήματα PIF: i) ο φυσικός αυτουργός θα πρέπει να ενεργεί εντός της επικράτειας· ή ii) η ποινή που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο πρέπει να είναι ανώτερη από ένα συγκεκριμένο όριο.

Η επέκταση της δικαιοδοσίας στους δράστες που υπόκεινται στον κανονισμό υπηρεσιακής κατάστασης, με ή χωρίς την επιβολή ειδικών όρων, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2, έχει προβλεφθεί από την εθνική νομοθεσία 12 κρατών μελών.

Περίπου τα μισά κράτη μέλη επεκτείνουν τη δικαιοδοσία τους στα αδικήματα PIF που διαπράττονται: i) από συνήθως διαμένοντες στην επικράτειά τους· ή ii) προς όφελος νομικού προσώπου εγκατεστημένου στην επικράτειά τους· και/ή iii) από υπάλληλό τους που ενεργεί υπό την υπηρεσιακή του ιδιότητα (άρθρο 11 παράγραφος 3). Τα ζητήματα συμμόρφωσης με το άρθρο 11 παράγραφος 4 σχετίζονται με την επιβολή του όρου ότι ποινική δίωξη μπορεί να ασκηθεί μόνον: i) κατόπιν έγκλησης του θύματος στον τόπο όπου διαπράχθηκε το ποινικό αδίκημα· ή ii) κατόπιν καταγγελίας από το ζημιωθέν μέρος (αν η εν λόγω καταγγελία απαιτείται για την ποινική δίωξη βάσει του αλλοδαπού δικαίου).

3.8. Προθεσμία παραγραφής (άρθρο 12)

Σύμφωνα με το άρθρο 12 παράγραφος 1 της οδηγίας PIF, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη θέσπιση προθεσμίας παραγραφής. Η εν λόγω προθεσμία παραγραφής πρέπει να καθιστά δυνατή τη διερεύνηση, τη δίωξη, τη δίκη και τη λήψη δικαστικής απόφασης για τα ποινικά αδικήματα που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5 για επαρκές χρονικό διάστημα ύστερα από την τέλεση των εν λόγω ποινικών αδικημάτων, προκειμένου αυτά να αντιμετωπίζονται. Η οδηγία προβλέπει ελάχιστες προθεσμίες παραγραφής για τα αδικήματα που τιμωρούνται με μέγιστη ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τεσσάρων ετών (άρθρο 12 παράγραφοι 2 και 3). Η οδηγία προβλέπει επίσης προθεσμίες παραγραφής για την εκτελεστότητα των ποινών ύστερα από καταδίκη για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3, 4 ή 5 (άρθρο 12 παράγραφος 4). Σε ορισμένα κράτη μέλη εντοπίζεται ένα ζήτημα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο σχετικά με την προθεσμία παραγραφής για την εκτέλεση της απόφασης κατόπιν οριστικής καταδίκης για ποινικό αδίκημα που αναφέρεται στο άρθρο 3, 4 ή 5, η οποία είναι μικρότερη των πέντε ετών που απαιτούνται από το άρθρο 12 παράγραφος 4.

[13] Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχείο β).

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η οδηγία PIF εκδόθηκε με στόχο την ενίσχυση της προστασίας από ποινικά αδικήματα εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Η οδηγία παρέχει προστιθέμενη αξία με τη θέσπιση: i) κοινών ελάχιστων κανόνων για τον ορισμό ποινικών αδικημάτων· και ii) κυρώσεων για την καταπολέμηση της απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Όλα τα κράτη μέλη έχουν μεταφέρει τις βασικές διατάξεις της οδηγίας PIF στο εθνικό τους δίκαιο.

Ωστόσο, η αξιολόγηση καταδεικνύει ότι η μεταφορά της οδηγίας πρέπει ακόμη να βελτιωθεί, ιδίως προκειμένου να εξασφαλιστούν: i) η συνεπής μεταφορά των ορισμών των ποινικών αδικημάτων που αναφέρονται στα άρθρα 3, 4 και 5· και ii) η ευθύνη —και οι σχετικές κυρώσεις σε βάρος— των νομικών και φυσικών προσώπων σύμφωνα με τα άρθρα 6, 7 και 9. Υπάρχει επίσης ανάγκη για ορθή μεταφορά των διατάξεων σχετικά με την άσκηση της δικαιοδοσίας (άρθρο 11) και τις προθεσμίες παραγραφής (άρθρο 12).

Για την ορθή μεταφορά απαιτούνται περαιτέρω νομοθετικές ενέργειες από τα κράτη μέλη, ώστε να ευθυγραμμιστεί πλήρως η εθνική τους νομοθεσία με τις απαιτήσεις της οδηγίας PIF. Αυτό είναι ιδιαίτερα σημαντικό προκειμένου να μπορεί η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία να διενεργεί αποτελεσματικές έρευνες και διώξεις.

Είναι επίσης σημαντικό τα κράτη μέλη να υποβάλλουν στατιστικά στοιχεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες και την έκβασή τους (άρθρο 18 παράγραφος 2). Η εν λόγω υποβολή στοιχείων είναι κρίσιμης σημασίας προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσον η προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης έχει επιτευχθεί βάσει της οδηγίας PIF.

Σύμφωνα με το άρθρο 18 της οδηγίας PIF, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αξιολογεί τη συμμόρφωση των κρατών μελών με την οδηγία PIF και θα λαμβάνει κάθε πρόσφορο μέτρο για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις διατάξεις της σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.